Belirsizli?e Tahammülsüzlük Ölçe?i (BTÖ-12)

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). *Belirsizli?e Tahammülsüzlük Ölçe?i (BTÖ-12)*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=17503

ARABPSYCHOLOGY.COM

Özet

Belirsizli?e Tahammülsüzlük Ölçe?i (BTÖ-12), orijinal 12 maddelik Intolerance of Uncertainty Scale (IUS-12) ölçe?inin Türkçe uyarlamas?d?r. Ölçek, bireylerin belirsiz durumlara kar?? gösterdikleri olumsuz tepki e?ilimlerini ölçmek amac?yla geli?tirilmi?tir. BTÖ-12, iki temel alt boyuttan olu?maktad?r: **?leriye Yönelik Kayg?** (Prospective Anxiety) ve **Engelleyici Kayg?** (Inhibitory Anxiety). Uyarlama çal??mas?, ölçe?in Türkçe popülasyonda güçlü psikometrik özelliklere sahip oldu?unu ve orijinal yap?s?n? korudu?unu göstermi?tir.

Anahtar Kelimeler

Belirsizli?e Tahammülsüzlük, BTÖ-12, Kayg?, Uyarlama, Psikometrik Özellikler, Stres, Likert.

Yazarlar

Sar?çam, H., Erguvan, F. M., Ak?n, A., & Akça, M. ?.

Amaç

Ölçe?in temel amac?, bireylerin belirsizlik kar??s?nda ne kadar rahats?zl?k duyduklar?n? ve bu belirsizli?i ne kadar tehdit edici alg?lad?klar?n? de?erlendirmektir. Bu de?erlendirme, klinik ve akademik ara?t?rmalarda belirsizli?e tahammülsüzlü?ün kayg? bozukluklar?, depresyon ve di?er psikopatolojilerle olan ili?kisini incelemek için kritik bir araç sa?lamaktad?r.

BTÖ-12, özellikle belirsizli?in gelecekle ilgili planlama ve karar alma üzerindeki etkilerini (?leriye Yönelik Kayg?) ve mevcut eylemleri engelleme veya durdurma e?ilimini (Engelleyici Kayg?) ölçerek, ilgili psikolojik yap? hakk?nda detayl? bilgi sunar.

Yap?

BTÖ-12, **Belirsizli?e Tahammülsüzlük** (BT) yap?s?n? ölçer. Bu yap?, bili?sel bir e?ilim olarak tan?mlan?r ve belirsiz bir durumun, sonucu ne olursa olsun, kabul edilemez bir stres kayna?? olarak alg?lanmas?yla karakterizedir. Belirsizli?e tahammülsüzlü?ün yüksek olmas?, genellikle yayg?n anksiyete bozuklu?u (YAB) dahil olmak üzere çe?itli anksiyete ve duygu durum bozukluklar?n?n transdiagnostik bir risk faktörü olarak kabul edilmektedir.

Ölçek iki alt boyuttan olu?ur:

?leriye Yönelik Kayg? (7 madde): Gelecekteki olaylar?n öngörülemezli?ine odaklanan kayg? ve planlama zorluklar?n? içerir. (Ör: Gelece?in bana neler getirece?ini her zaman bilmek isterim)
Engelleyici Kayg? (5 madde): Belirsizli?in mevcut eylemleri veya kararlar? engelleme, durdurma

ARABPSYCHOLOGY.COM

veya felç etme e?ilimini ifade eder. (Ör: En küçük bir ?üphe bile hareket etmemi engeller)

Geçerlik

Ölçe?in Türkçe formunun geçerlik çal??malar?, kapsaml? istatistiksel analizlerle desteklenmi?tir. E? zamanl? geçerlik analizleri, Belirsizli?e Tahammülsüzlük Ölçe?i (IUS-12) ile ba?a ç?kma esnekli?i aras?nda anlaml? negatif ili?ki (r = -.43) ve E?itim Stresi Ölçe?i aras?nda anlaml? pozitif ili?ki (r = .41) bulundu?unu göstermi?tir. Bu bulgular, BTÖ-12'nin ilgili yap?larla teorik olarak beklenen yönlerde ili?kili oldu?unu kan?tlamaktad?r.

Ayr?ca, test-tekrar test güvenirli?i katsay?s? .74 olarak belirlenmi? olup, ölçe?in zaman içinde tutarl? sonuçlar verdi?ini göstermi?tir.

Güvenirlik

?ç tutarl?l?k analizleri sonucunda, ölçe?in genel puan? için Cronbach Alpha iç tutarl?l?k katsay?s? .88 olarak oldukça yüksek bulunmu?tur. Alt ölçek güvenirlikleri de tatmin edicidir:

Genel Ölçek: .88
?leriye Yönelik Kayg? Alt Ölçe?i: .84
Engelleyici Kayg? Alt Ölçe?i: .77

Bu de?erler, BTÖ-12'nin hem genel olarak hem de alt boyutlar baz?nda yüksek düzeyde güvenilir bir ölçüm arac? oldu?unu göstermektedir.

Faktör Analizi

BTÖ-12'nin yap? geçerli?ini de?erlendirmek amac?yla hem Ke?fedici Faktör Analizi (KFA) hem de Do?rulay?c? Faktör Analizi (DFA) kullan?lm??t?r. KFA için örneklem yeterlili?ini gösteren Kaiser-Meyer-Olkin (KMO) de?eri .85 olarak bulunmu? ve Bartlett Küresellik Testi sonucu anlaml? ç?km??t?r (χ^2= 5052.53, p< .001, df= 66).

DFA sonuçlar?, 12 maddenin orijinal formdaki iki faktörlü yap?y? destekledi?ini göstermi?tir. ?ki boyutlu modelin uyum indeksleri mükemmel düzeyde bulunmu?tur: χ^2= 147.20 (df= 48), RMSEA=.073, CFI=.95, IFI=.95, GFI=.94 ve SRMR=.046. Faktör yükleri .55 ile .87 aras?nda de?i?mektedir, bu da maddelerin ilgili faktörleri güçlü bir ?ekilde temsil etti?ini göstermektedir.

Araç

Test Type: Uyarlama

Format: Öz bildirim (Self-report)

ARABPSYCHOLOGY.COM

Language Available: Türkçe

Population Group: Yeti?kinler ve Ergenler (Uyarlama çal??mas? üniversite ö?rencileri üzerinde yap?lm??t?r.)

Age Group: Belirtilmemi?tir (Genç yeti?kinler esas al?nm??t?r)

Population Details: Üniversite ö?rencileri ve genel popülasyonun kullan?m?na uygundur.

Test Methodology: Ölçek, 5'li Likert tipi derecelendirme kullan?r (1=Bana hiç uygun de?il, 5= Bana tamamen uygun).

Anahtar Kelimeler

Belirsizlik, Anksiyete, Psikopatoloji, ?leriye Yönelik Kayg?, Engelleyici Kayg?, Cronbach Alpha, KMO.

Yazarlar

Author ORCID Identifier: Belirtilmemi?tir

Affiliation Email addresses: hakansaricam@gmail.com

Correspondence Address: Hakan Sar?çam (Sorumlu Yazar)

?zinler, Ücret ve Test Y?l?

?zinler ve Ücret: Ölçe?in akademik ve klinik amaçl? kullan?m? genellikle yazarlardan izin al?nmas?n? gerektirir. Ücret bilgisi belirtilmemi?tir.

Test Y?l? (Uyarlama): 2014

Orijinal PDF: Ölçe?in orijinal PDF dosyas? burada indirilebilir: belirsizlige-tahammulsuzluk-olcegi-bto-12-toad.pdf

Makale Ba?lant?s?: Uyarlama çal??mas?n?n tam metnine bu kaynaktan ula??labilir: ressjournal.com

Kaynaklar

Sar?çam, H., Erguvan, F. M., Ak?n, A. & Akça, M. ?. (2014). Belirsizli?e Tahammülsüzlük Ölçe?i (BTÖ-12) Türkçe Formu: Geçerlik ve Güvenirlik Çal??mas?. *Route Educational and Social Science*

ARABPSYCHOLOGY.COM

Journal, 1(3), 148-157.

Belirsizli?e Tahammülsüzlük Ölçe?i (BTÖ-12) Maddeleri

IMPORTANT: The following scale items must be preserved in their original language and must not be changed in any way.

?leriye yönelik kayg?= 7 madde (Ör: Gelece?in bana neler getirece?ini her zaman bilmek isterim)

Engelleyici kayg?= 5 madde (Ör: En küçük bir ?üphe bile hareket etmemi engeller)

ARABPSYCHOLOGY.COM